

ES LIFE Programas projekts
"Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības
un apsaimniekošanas optimizācija"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Valsts līmeņa biotopu aizsardzības mērķi: zālāju biotopu piemērs

Baiba Galniece, Jānis Ozols, Liene Zilvere
Dabas aizsardzības pārvalde
LIFE-IP LatViaNature

08.03.2024.

Seminārs "*Biotopu aizsardzības mērķi, to loma dabas aizsardzībā, saturs un noteikšanas gaita*"

Valsts līmeņa aizsardzības mērķi

FRV – favourable reference values

Vadlīnijas sistemātiskai sugu un biotopu aizsardzības mērķu noteikšanai

Versija 2.0

Latvijas Universitāte
Dabas aizsardzības pārvalde
Rīga, 2022. gads

Autori: Ainārs Auniņš un Otarš Opremanis

Darba grupa: Maksims Balalaikins, Jānis Birzaks, Viesturs Lārmānis,
Jānis Ozoliņš, Agnese Priede, Solvita Rūsiņa, Lene Aunina,
Voldemārs Spungis, Viesturs Vintulis

Dabas izstrādājis Latvijas Valsts aizsardzības fondu finansēti projekta "Konceptijas un metodikas izstrāde sistemātiskai sugu un biotopu aizsardzības mērķu noteikšanai" ietvaros 2018. - 2019. gadi, 2022. gada metodika aktualizēta projekta "Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apstiprināšanas optimizācija" (LIFE19PE/LV/000010, LIFE-IP/LatVianature) ietvaros ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansējuma atbalstu.

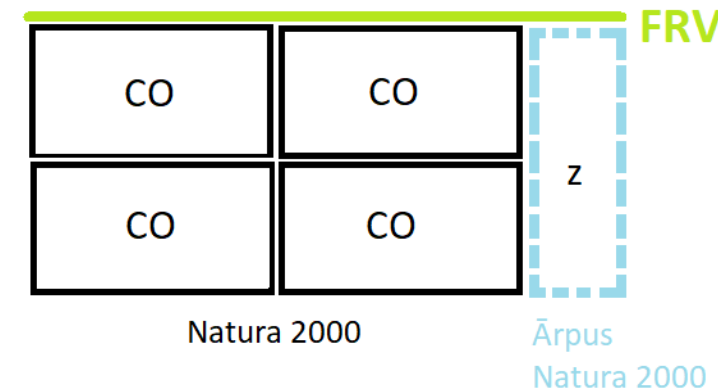

FRR (mērķa izplatības areāls, km²)

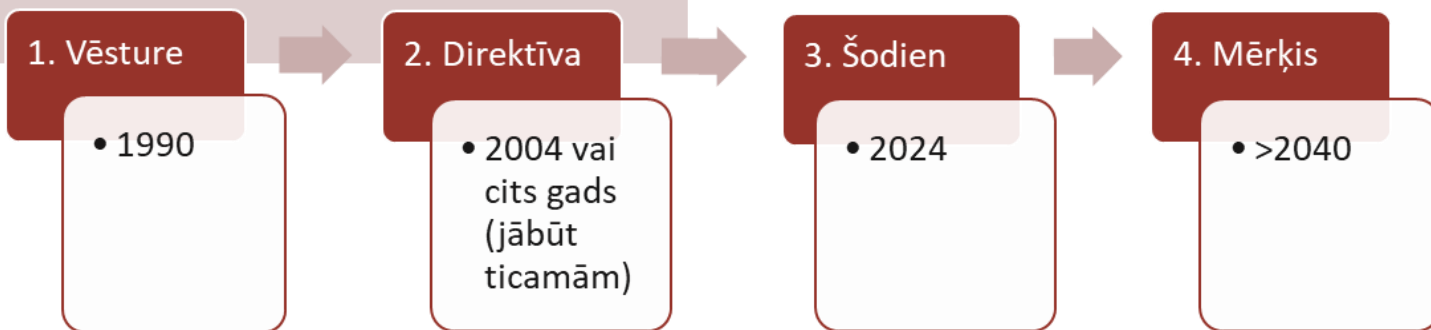
FRA (mērķa biotopa platība, km²)

$$FRA = CO1 + CO2 + CO3... + z$$

- aizsardzības mērķi apraksta aizsardzības biotopa stāvokli, kas ir vai nu **atjaunojams** vai **saglabājams**;
- mērķis nosaka biotopa sastopamības rādītājus, kas liecinātu par to spēju sevi **uzturēt ilgstošā laika periodā**;
- jābūt **kvantitatīvam** (izmērāmam);
- jābūt **reālistiskam** un **sasniedzamam**;
- nav statistiski, tie **var tikt pārskatīti**, balstoties uz jaunāko zinātnisko informāciju

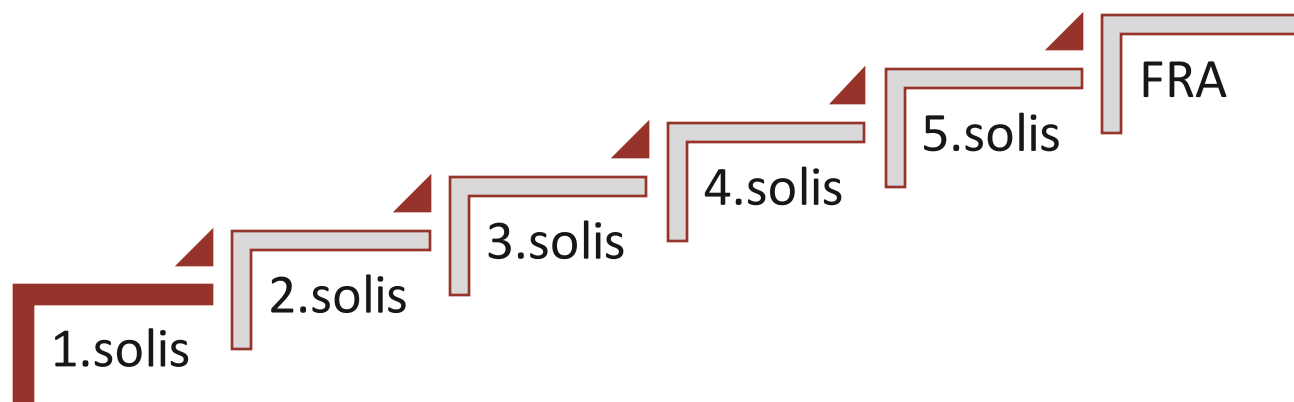

Saīsinājumi	Skaidrojumi
REF	Vēsturiskā atskaites (references) platība valstī, pret kuru tiks mērīta šodienas situācija (atskaites punkts). Ne obligāti un parasti tas nav vēsturiskais maksimums.
HDV	Biotopa kopējā platība valstī, Latvijai iestājoties Eiropas Savienībā (tika uzņemtas starptautiskas saistības, 2004. gads). Var izmantot tajā laikā oficiāli ziņoto platību vai izvēlēties vai aprēķināt/ekstrapolēt citu ticamu un pamatotu platību.
CV	Pašreizējā biotopa kopējā platība valstī
Ilgtermiņa tendence	Izmantojot noteiktās REF, HDV un CV vērtības automātiski aprēķināts biotopa scenārijs un FRA vērtību robežas.

Biotopa kods	REF min, km2	REF max, km2	REF vid, km2	REF periods	HDV min, km2	HDV max, km2	HDV vid, km2	CV, km2 Ozolā tagad	CO platību summa visās N2 teritorijās Latvijā, km2	Ilgtermiņa tendence (automātiski)
6270*	185	657,73	421,36	1990 no 1970	185	185	185,00	247,42	294,40	9

Biotopa kods	Vai paredzamas biotopa platības izmaiņas klimata pārmaiņu rezultātā?	Vai Latvijā ir >1% biotopa platības ES Boreālajā reģionā, t. i., Latvijai ir	Vai Latvijā biotopa platības ir fragmentētas?	Vai negatīvie faktori, kas izraisīja samazināšanos, vēl darbojas?	Vai biotopa izplatības areālam kādā no laika nogriežņiem arī bijušas negatīvas	Papildjautājumu summa	Intervāls	Saskaņā ar Metodikas 8. att. atbilstošs scenārijs un mērķa scenārijs (experts izvēlas no iespējamiem variantiem)	FRA
6270*	0	20	20	20	0	60	236,3631825	6	326,8179

noteikt REF vērtību

1990.g. = minimālā aplēstā platība ir pieņemta no apzinātās biotopa platības uz 2013. g. (185 km²).

1970.g. = maksimālā platība ekstrapolēta no 1970. g. datiem (Tērauda 1969.g.), kas ir vienīgie, zināmie "vēstures" dati.

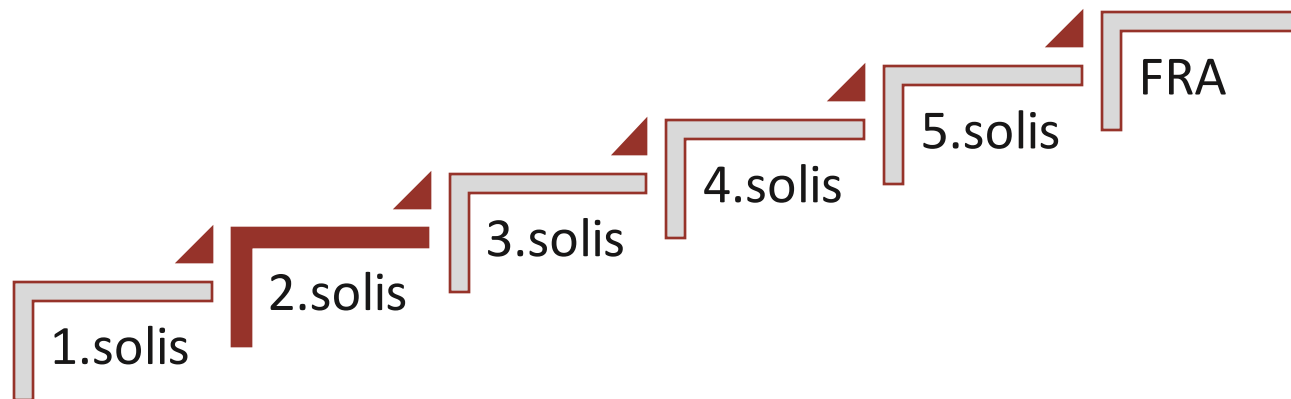
20% no 1970.g. kopējās dabisko zālāju platības (853 527 ha).

Pieņemts lēmums, ka zālāju biotopu platību proporcija saglabājusies nemainīga līdz mūsdienām (tā tad aprēķinos izmantots 38,9%, kas atbilst šodienai).

REF min = 185 km²

REF max = 657,73 km²

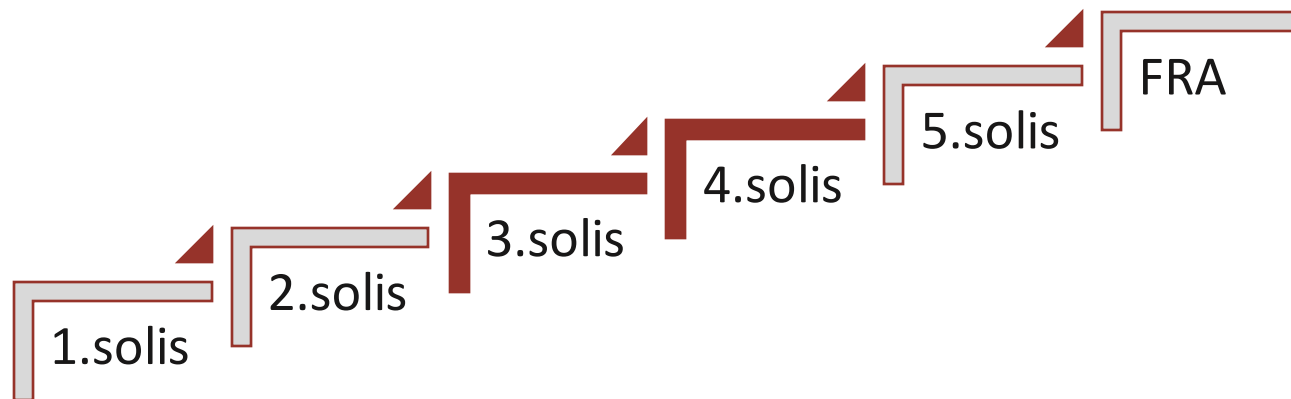
tālākos aprēķinos izmantota vidējā REF vērtība = **421,36 km²**

noteikt HDV vērtību:

Article 17 web tool – biotopa platības, kas noziņotas EK

HDV = **185 km²**

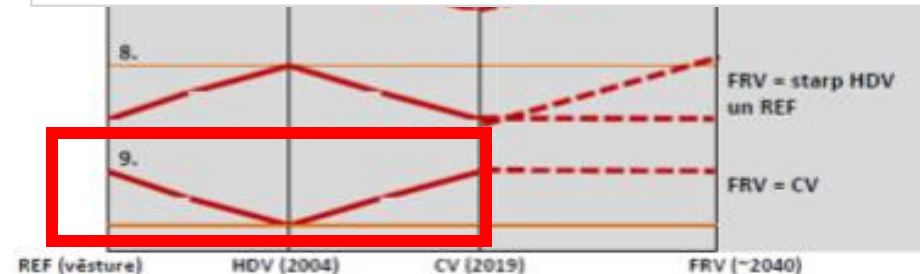
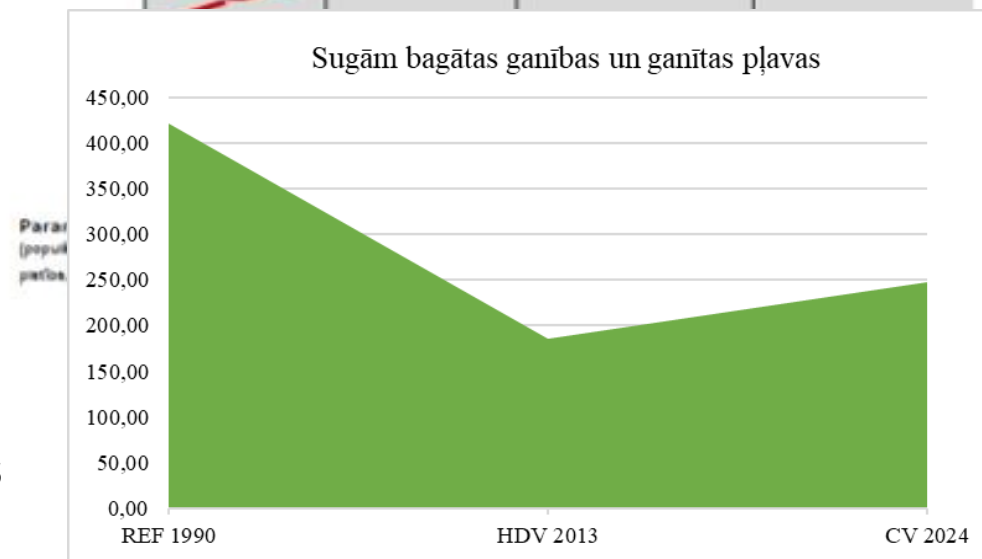
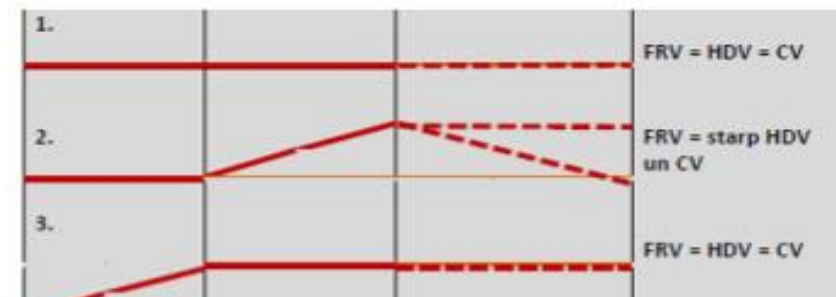
Esošā biotopu platība DDPS Ozols, km² (3):

CV = **247,42 km²**

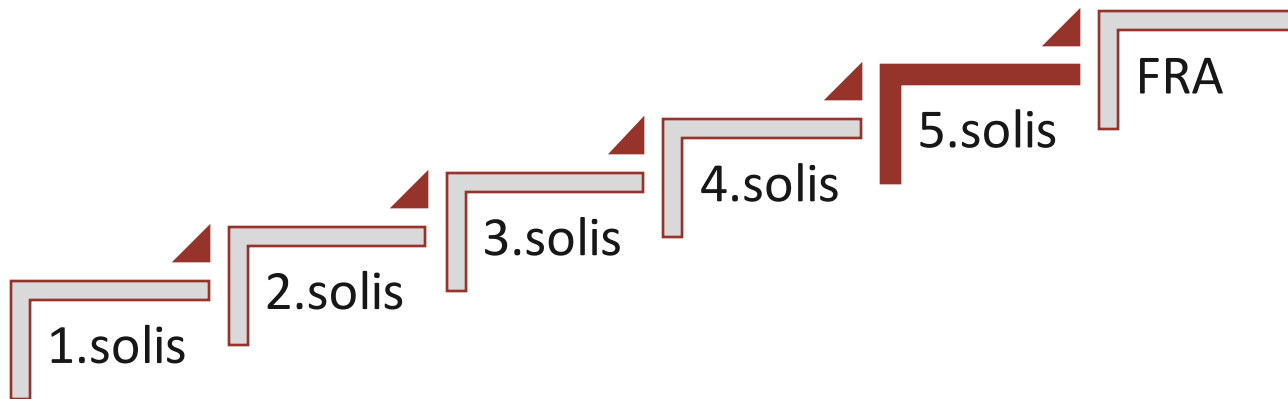
Natura 2000 aizsardzības biotopu mērķplatība (summa visās N2 teritorijās Latvijā, km²) (4):

CO = **294,4 km²**

Zinot REF, HDV un CV automātiski izrēķina tendenci

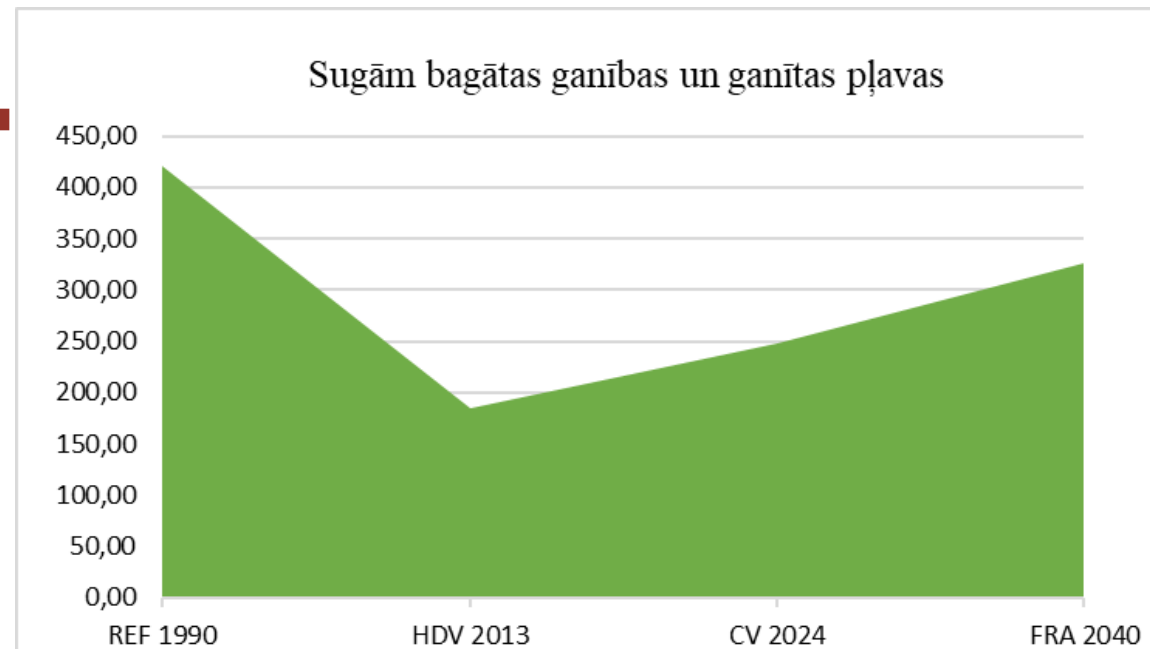
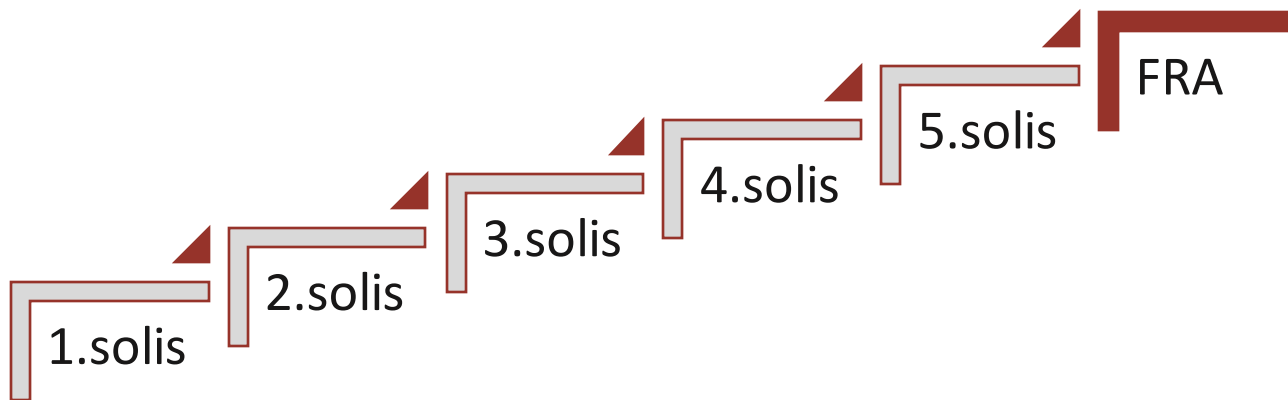
FRA = CV (9. scenārijs)

Tomēr, lai noteiktu FRA vērtība intervālā, izmantojam piecus papildus kritērijus:

<p>Vai paredzamas biotopa platības izmaiņas klimata pārmaiņu rezultātā?</p>	<p>Vai Latvijā ir >1% biotopa platības ES Boreālajā reģionā, t. i., Latvijai ir starptautiska atbildība attiecīgā biotopa saglabāšanā?</p>	<p>Vai Latvijā biotopa platības ir fragmentētas?</p>	<p>Vai negatīvie faktori, kas izraisīja samazināšanos, vēl darbojas?</p>	<p>Vai biotopa izplatības areālam kādā no laika nogriežņiem arī bijušas negatīvas tendences?</p>
---	---	--	--	--

Katra pozitīvā atbilde palielina minimālo iespējamo FRA vērtību par 20% no vērtību intervāla starp pieļaujamajām vērtībām.

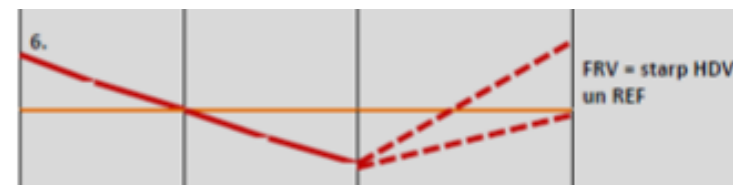

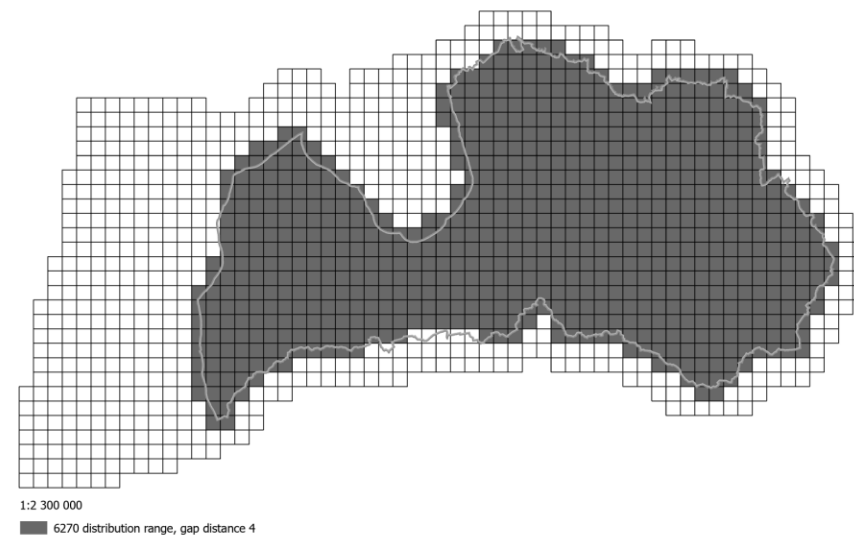
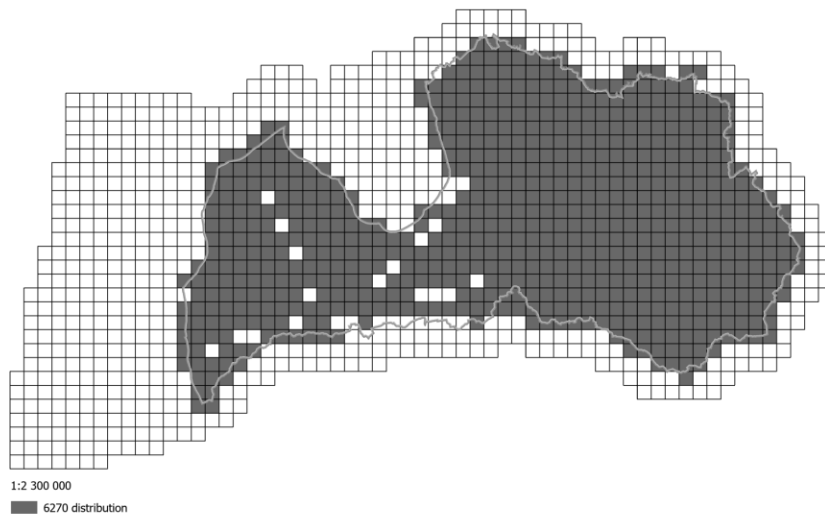
6. scenārijs

Noteiktā FRA vērtība: **326,82 km²**

Automātiski aprēķināta vērtība, izmantojot REF, HDV, CV, papildjautājumu summas un intervāla vērtības atkarībā no biotopa ilgtermiņa tendences – atbilstošā scenārija.

FRA = starp HDV un REF

ĢIS rīks – Range tool
 Pamatā – Eiropas kvadrātu tīkls
 10x10 km

	Distribution platība, km ²	Distribution range platība, km ²	Distribution range platība, clip ar LV sauszemes teritoriju, km ²
6270*	67100	71600	64113

Lai gan Latvija atrodas 6270* biotopa izplatības areālā, tomēr FRR neaizņem pilnībā visu LV teritoriju, bet gan **64 113 km²**

ES LIFE Programams projekts
"Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības
un apsaimniekošanas optimizācija"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Paldies par uzmanību!

